

สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร" ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการออกแบบสอบถาม 3 ชุด มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Check List) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open End) ให้ลาจารย์นิเทศศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวนโรงเรียนฝึกสอน 8 แห่ง และนักศึกษาฝึกสอนสาขามัธยม ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งออกฝึกสอนในภาคคน ปีการศึกษา 2518 ในแบบสอบถามของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง ได้ถามขอเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง ก่อนท้ายของแบบสอบถาม ได้ถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง รวมทั้งขอเสนอแนะในการปรับปรุงโปรแกรมการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับแบบสอบถามของนักศึกษาฝึกสอน ได้ถามขอเท็จจริง เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน และก่อนท้าย เป็นปัญหาความข้องการและความคิดเห็นทั่วไป ตลอดจนขอเสนอแนะในการปรับปรุงโปรแกรมการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาฝึกสอน จำนวน 72 ชุด อาจารย์นิเทศก์ 21 ชุด และอาจารย์พี่เลี้ยง 61 ชุด รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 154 ชุด ผู้วิจัยได้ไปส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง แต่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวน ใ้ได้รับคืนจากนักศึกษาฝึกสอน 57 ชุด อาจารย์นิเทศก์ 17 ชุด และอาจารย์พี่เลี้ยง 55 ชุด รวมทั้งสิ้น 129 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.77 ของจำนวนทั้งหมด ค่าตอบที่ได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

ก. ทาคาเฉลี่ย มัชฌิม เลขคณิต

ข. คิดค่าตอบ เป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย เมื่อไ้รวบรวมผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ใ้พบผลของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์

1. อาจารย์นิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถามนี้ มีจำนวน 17 คน เป็นชาย 11 คน หญิง 6 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 29 - 33 ปี วุฒิของอาจารย์นิเทศก์ใหม่มีค่ากวาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท สำเร็จการศึกษาในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2512 ถึง 2516 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการสอนมาแล้ว 16 - 20 ปี แต่มีประสบการณ์ทางการนิเทศการฝึกสอนน้อย คือ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มาแล้ว 1 - 5 ปีเท่านั้น

2. อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ดูแลนักศึกษาฝึกสอน ในภาคต้นปีการศึกษา 2518 นี้ จำนวน 9 - 13 คน อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับเรื่องการนิเทศการฝึกสอนมาแล้ว และเพื่อใ้การนิเทศการฝึกสอนมีประสิทธิภาพดี อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจะไปศึกษาวิชาหลักการนิเทศการศึกษา มนุษยสัมพันธ์ ปรัชญาการศึกษา และการแนะแนว เป็นคน อาจารย์นิเทศก์ที่ใ้เคยใ้รับคำแนะนำและไม่เคยใ้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์ใ้การนิเทศมาก่อน มีจำนวนเท่ากัน คือ 8 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องนี้ 16 คน

3. นอกจากงานนิเทศการฝึกสอนแล้ว อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่มีงานสอนในคณะ และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เพื่อใ้การนิเทศการฝึกสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์นิเทศก์ควรรับผิดชอบนักศึกษาฝึกสอน จำนวน 3 - 5 คน ต่อภาคการศึกษา และใ้การเดินทางไปนิเทศการฝึกสอน

อาจารย์ เทศก์ส่วนใหญ่ ไรรถของคณะหรือมหาวิทยาลัย

4. วิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตร เพื่อ เป็นการ เตรียมตัวนักศึกษาออกฝึกสอน อาจารย์ เทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นการ เพียงพอแล้ว ส่วนอาจารย์ เทศก์ที่เห็นว่า ยังไม่ เป็นการ เพียงพอ เห็นว่า ควรให้นักศึกษาได้เรียนวิชาการมัธยมศึกษา การประถมศึกษา ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาทางการศึกษา และการแนะแนวออกฝึกสอน สำหรับการ ประชุมนิเทศการฝึกสอนนั้น อาจารย์ เทศก์ส่วนใหญ่ตอบว่า ทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย- สิดapakr ได้จัดให้มีการประชุมนิเทศการฝึกสอนขึ้น หัวข้อ เรื่องที่นำมาประชุมนิเทศ อาจารย์ นิเทศก์ส่วนใหญ่ตอบว่า เป็น เรื่อง เกี่ยวกับระเบียบการฝึกสอน มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ฝึกสอนกับบุคคลอื่น และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกสอน เป็นต้น

5. อาจารย์ เทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้จัดการประชุมสัมมนาอาจารย์ใหญ่ ของโรงเรียนฝึกสอน สำหรับหัวข้อ เรื่อง ควร เป็น เรื่อง เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของโครงการ ฝึกสอน การให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอน และการช่วยเหลือจัดหาอาจารย์ พี่เลี้ยงที่เหมาะสมให้แก่ศึกษาฝึกสอน สำหรับอุปสรรคในการจัดประชุมสัมมนา คือ งบประมาณมีไม่เพียงพอและอาจารย์ เทศก์ไม่มีเวลามาร่วมสัมมนาได้เต็มที่ สำหรับ เรื่องการ สัมมนาหลังการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์ เทศก์ส่วนใหญ่ตอบว่า มีประโยชน์ และได้เสนอแนะว่า ขอเสนอแนะที่ได้จากการสัมมนา คณะควรหาทางพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ในปีต่อไปด้วย ในการสัมมนาควรเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาควย และควรจัดการสัมมนา เป็น ประจำ จัดทันทีที่นักศึกษาเสร็จสิ้นการฝึกสอนแล้ว ไม่ควรนำมาจัดในภาคเรียนต่อไป ถ้า หากทางคณะจะจัดให้มีการสัมมนาอาจารย์ เทศก์การฝึกสอนขึ้น อาจารย์ นิเทศก์ส่วนใหญ่ตอบว่า ควรให้จัดสัมมนา เรื่อง เทคนิควิธีการนิเทศการสอน และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

6. ในการคัดเลือกนักศึกษาไปตามโรงเรียนฝึกสอน อาจารย์ นิเทศก์ส่วนใหญ่ ตอบว่า ทางคณะคัดเลือกโดยความสมัครใจของนักศึกษาเอง อาจารย์ นิเทศก์ทุกคน เห็นว่า ควรให้จัดดำเนินการฝึกสอนในรูปคณะกรรมการ โดยให้เหตุผลว่า เพื่อให้การทำงานมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาฝึกสอนไปตามโรงเรียนฝึกสอน ต่าง ๆ อาจารย์ นิเทศก์ส่วนใหญ่ตอบว่า พิจารณาจากวิชาเอก - โท และที่อยู่อาศัยของ

นักศึกษาฝึกสอน ส่วนปัญหาที่ประสบจากการคัดเลือกตัวนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ออกว่า นักศึกษาต้องการไปกับเพื่อนของตน จึงเกิดมีวิชาเอกหลายคนในโรงเรียนเดียวกัน ทำให้นักศึกษามีชั่วโมงสอนวิชาเอกไม่พอ ต้องไปสอนวิชาอื่นแทน

7. อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า นักศึกษาฝึกสอนที่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ และเกิดผลตามความมุ่งหมายของโครงการฝึกสอน ควรมีความสัมพันธ์ในความสัมพันธ์สัมพันธภาพกับตัวโคก มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแน่นยำ และมีความตั้งใจจริงในการที่จะเป็นครูที่ดี เป็นต้น

รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับอาจารย์พี่เลี้ยง

1. อาจารย์พี่เลี้ยงที่ออกแบบสอบถามนี้ มีจำนวน 55 คน เป็นชาย 18 คน หญิง 37 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 27 - 31 ปี สอนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษา สอนเพียงหมวดวิชาเดียว ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอน 14 - 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่อาจารย์พี่เลี้ยงมีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จบการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2514 - 2516 มีประสบการณ์ทางการสอนน้อยมากเพียง 1 - 5 ปี และส่วนใหญ่เคยทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยงมาแล้ว 1 - 3 ปี มีนักศึกษาฝึกสอนอยู่ในความดูแลส่วนใหญ่เพียง 1 คน

2. นอกเหนือจากการสอนแล้ว อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่ มีงานพิเศษที่ต้องทำ คือ งานคานกิจกรรมเสริมหลักสูตร งานคานการปกครอง และงานคานบริการ เป็นต้น

รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอน

1. นักศึกษาฝึกสอนที่ออกแบบสอบถามนี้มีจำนวน 57 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 48 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 22 - 24 ปี นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เลือกเรียนภาษาอังกฤษ เป็นวิชาเอก และจิตวิทยาเป็นวิชาโท ฝึกสอนในโรงเรียนสหศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ฝึกสอนเพียง 1 หมวดวิชา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ทำการฝึกสอน 10 - 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีเวลาทำการฝึกสอนทั้งสิ้น 11 - 13 สัปดาห์

2. นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวิชาเรียนที่มหาวิทยาลัย ในระหว่างที่ทำการฝึกสอน อยู่ ส่วนใหญ่มีเวลาประชุมกับอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง เป็นกลุ่ม และรายบุคคล เพียง 1 - 4 ครั้ง และต้องการให้เวลาประชุมเพิ่มมากขึ้น นักศึกษาฝึกสอนที่ไปโคได้ประชุม กับอาจารย์นิเทศก์ โคได้ให้ความเห็นถึงสาเหตุที่ไม่โคได้การประชุมกับอาจารย์นิเทศก์ เพราะ นักศึกษาฝึกสอนไม่มีอาจารย์นิเทศก์ของตนโดยเฉพาะ มีอาจารย์นิเทศก์การสอนคานทาง ๆ คือ คำนวณวิธีสอนทั่วไป วิธีสอนวิชาเฉพาะ จิตวิทยา และโสภณศึกษาศาสตร์ ทำให้นักศึกษาไม่ทราบว่าตนควรจะไปพบใคร สำหรับสาเหตุที่ไม่พบอาจารย์พี่เลี้ยงนักศึกษาคอบว่า เพราะ อาจารย์พี่เลี้ยงไม่เคยเรียกประชุม

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอน พอสรุปผลได้ว่า

1. อาจารย์นิเทศก์ เห็นว่านักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหามากในเรื่องความสามารถ หรือความสนใจในการเตรียมการสอน แต่นักศึกษาฝึกสอน เห็นว่าตนประสบปัญหาในเรื่องนี้น้อย และอาจารย์พี่เลี้ยง เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง

2. ทั้งอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นตรงกันว่า เรื่องความสามารถในการสร้างข้อทดสอบ และการมีจำนวนชั่วโมงสอนวิชาเอก - โท ไม่ครบตามที่คณะ กำหนดไว้ เป็นปัญหามาก แต่อาจารย์พี่เลี้ยง เห็นว่า ปัญหาแรกเป็นปัญหาปานกลาง และ ปัญหาหลัง เป็นปัญหาน้อย

3. ทั้งอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนเห็นตรงกันว่า ปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนประสบอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน ความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ กลวิธีในการสอน ความสามารถในการแก้ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน

4. ทั้งอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เห็นตรงกันว่า ปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนประสบอยู่น้อย ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียน การมีความเห็น ชักแย้งกับอาจารย์นิเทศก์ หรือผู้บริหาร หรืออาจารย์พี่เลี้ยงในเรื่องปรัชญา ระเบียบวินัย และวิธีสอน เป็นคน การรู้จักเก็บรักษากระดาษคำตอบ ความเข้าใจกฎเกณฑ์ในการคุมสอบ ความรับผิดชอบในการคุมสอบ

5. ปัญหาที่อาจารย์พิเศษและอาจารย์พี่เลี้ยง เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง แต่ นักศึกษาฝึกสอนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อย โคนแก่
- 5.1 การใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม
 - 5.2 ความสามารถในการเขียนกระดานคำให้เป็นระเบียบชัดเจน
 - 5.3 ความสามารถในการวาง เกณฑ์ เกี่ยวกับการรักษาระเบียบในชั้นเรียน
 - 5.4 การศึกษาเด็ก เป็นรายบุคคล
 - 5.5 ความสนใจในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมกับนักเรียน
 - 5.6 ความสนใจในการที่จะทำให้นักเรียนเชื่อฟัง
 - 5.7 การมีกลวิธีในการโน้มน้าวจิตใจนักเรียน
 - 5.8 ความสามารถในการอบรมนักเรียน ในคานมรรยาท กิริยา วาจา และการแต่งกาย-
 - 5.9 ความสามารถในการจัดดูแล ให้นักเรียนรักษาความสะอาด บำรุง รักษาครุภัณฑ์ และอาคารเรียนไม่ให้ชำรุดเสียหาย
 - 5.10 ความสามารถในการอบรมนักเรียน ในกานศีลธรรมจรรยา เพื่อ ให้อยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย
 - 5.11 การทำงานร่วมกับอาจารย์อื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.12 ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับอาจารย์พิเศษและอาจารย์ พี่เลี้ยง
 - 5.13 ความเข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายของการสอบ
 - 5.14 การรู้จักใช้การสอบ เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการเรียนของ นักเรียน
 - 5.15 การรู้จักใช้ผลการสอบ เป็นแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียน เป็น รายบุคคล
 - 5.16 การรู้จักใช้ผลการสอบ มาพิจารณาปรับปรุงการสอนของตน (นักศึกษาฝึกสอน)
 - 5.17 ความสามารถในการสังเกตการสอนของผู้อื่น

5.18 อุปสรรคในการนำวิธีการสอนของผู้ที่มาประยุกต์ใช้ เป็นของตน

6. ปัญหาที่อาจารย์นี้เทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง เห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาน้อย
แก่นักศึกษาฝึกสอน เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ไคแก

6.1 ขอบกพรองในการใช้เสียง

6.2 ความสามารถในการทำสรุปประจำชั้น สมุดรื้อกับข้อ และสมุด
รายงาน

6.3 การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้บริหารทั้งในและนอกโรงเรียน

6.4 การวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็น

6.5 ความสามารถในการ เขากันไคก็กับอาจารย์พี่เลี้ยง

6.6 การไม่ชอบออกข้อสอบ

6.7 ไม่ทราบหลักการตรวจและการให้คะแนน

6.8 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

6.9 อุปสรรคในการหาโอกาส ในการศึกษาหาความรู้ เรื่องการสอน
และวิธีการ เรียนร

6.10 อุปสรรคในการรับความช่วยเหลือจากอาจารย์พี่เลี้ยง

6.11 ไม่ไคสอนวิชาตรงตามที่เรียนมา

7. ปัญหาที่อาจารย์นี้เทศก์และนักศึกษาฝึกสอน เห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาปานกลาง
แต่อาจารย์พี่เลี้ยง เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย ไคแก เรื่องความสามารถในการค้นหาความรู้จาก
แหล่งวิทยากร ซึ่ง เป็นปัญหาคานการสอน และเรื่องอุปสรรคในการรับความช่วยเหลือจาก
อาจารย์นี้เทศก์ ซึ่ง เป็นปัญหาคานการระสมการทางวิชาชีพ

8. ปัญหาที่อาจารย์นี้เทศก์และนักศึกษาฝึกสอน เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย แต่อาจารย์
พี่เลี้ยง เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ไคแก เรื่องการมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาฝึกสอนควย
กัน และการทำงานร่วมกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน ซึ่งทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นปัญหาคานมนุษย-
สัมพันธ์

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ พอสรุปได้ว่า

1. อาจารย์นิเทศก์มีเวลาแนะนำนักศึกษาฝึกสอนไม่พอ เพราะงานคานอื่นมีมากอยู่แล้ว
2. การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้มีปัญหาในการจะออกไปนิเทศการสอน
3. หน่วยงานฝึกสอนไกลเกินไป ไม่สะดวกในการที่จะออกไปนิเทศ
4. ทางคณะกรรมการประมาณเกี่ยวกับงานนิเทศการฝึกสอน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์พี่เลี้ยง พอสรุปได้ว่า

1. ความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์ไม่ดีพอ ทำให้ขาดการประสานงานกัน
2. ทางคณะกรรมการให้บริการทางโสตทัศนศึกษาแก่โรงเรียนฝึกสอนบางโรงเรียนฝึกสอนขาดแคลนอุปกรณ์การสอน
3. อาจารย์พี่เลี้ยงควรมีส่วนร่วมในการวางโครงการฝึกสอนของคณะ
4. วิธีสอนของนักศึกษาทำให้เด็กเรียนซ้ำไม่ทันตามหลักสูตร
5. นักศึกษาฝึกสอนไม่มาขอความช่วยเหลือ
6. มีเวลาแนะนำนักศึกษาไม่เพียงพอ เพราะงานคานอื่นมีมากอยู่แล้ว

จะเห็นได้ว่าทั้งอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงมีงานคานอื่น ๆ มากทำให้ไม่มีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาอย่างเพียงพอ

ปัญหาความต้องการและความคิดเห็นทั่วไปของนักศึกษาฝึกสอน

1. นักศึกษาต้องการให้ทางคณะช่วยเหลือเป็นพิเศษ ในคานสวัสดิการขอจะออกไปฝึกสอน คือ
 - 1.1 ต้องการให้มีรถรับ - ส่ง ไปยังโรงเรียนฝึกสอน โดยเก็บเงินในราคาพอสมควร
 - 1.2 โรงเรียนฝึกสอนที่อยู่ทางไกลควรจัดนักศึกษาฝึกสอนชายปะปนไปกับนักศึกษาฝึกสอนหญิงบาง

2. เกี่ยวกับปัญหาในขณะออกฝึกสอน นักศึกษาคาดว่า
 - 2.1 ทางโรงเรียนไม่ยอมรับฟังข้อคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ของนักศึกษา ทำให้โครงการปรับปรุงโรงเรียนไม่มีประโยชน์
 - 2.2 นักศึกษาไม่ได้อ่านตามวิชาเอก - โทของตน และจำนวนชั่วโมงไม่ครบตามที่คณะกำหนดไว้
 - 2.3 ไม่สามารถนำวิธีสอนที่เรียนมาปฏิบัติได้จริง
 - 2.4 นักเรียนไม่เคยชินกับวิธีสอนแบบใหม่ ๆ ทำให้ไม่ยอมรับกิจกรรม
 - 2.5 อาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอนเห็นว่าวิธีสอนของนักศึกษาฝึกสอนทำให้ลาช้า เสียเวลา นักเรียนไม่ค่อยใส่ใจเนื้อหาวิชา
 - 2.6 ทั้งโรงเรียนฝึกสอนและทางคณะ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนมาก ต้องทำอุปกรณ์การสอนเอง แต่ไม่มีทักษะในการทำ
 - 2.7 อาจารย์นี้เทศก่เพ่ง เล็ง เรื่องอุปกรณ์การสอนมากจนเกินไป
 - 2.8 นักศึกษาไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับอาจารย์นี้เทศก่ เพราะอาจารย์ไปนี้เทศก่น้อยมาก
 - 2.9 อาจารย์นี้เทศก่น้อยเกินไป
 - 2.10 การมีอาจารย์นี้เทศก่หลายกลุ่มลดการสอนหลายด้าน ทำให้นักศึกษาสับสนในการจะทำให้อาจารย์นี้เทศก่ทุกคนพอใจ
 - 2.11 ไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์กับอาจารย์ที่เลี้ยง เพราะไม่เข้าใจกัน
 - 2.12 อาจารย์ที่เลี้ยงไม่ให้ความสำคัญกับนักศึกษาฝึกสอน
 - 2.13 นักศึกษาไม่ร่วมมือกันทำงาน
 - 2.14 โรงเรียนฝึกสอนที่อยู่ต่างไกล ขาดแคลนอาหาร น้ำดื่ม
 - 2.15 นักศึกษาฝึกสอนไม่มีโต๊ะทำงาน และห้องพัก เป็นของตนเอง

ดังต่อไปนี้

3. นักศึกษาได้ขอ เสนอแนะ เกี่ยวกับการ เพิ่ม เติม เนื้อหาวิชาในหมวดต่าง ๆ
 - 3.1 หมวดวิชาการศึกษา ควร เพิ่ม เรื่อง การศึกษาหลักสูตร การปฏิบัติตัว ในห้อง เรียน และวิธีการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน
 - 3.2 หมวดวิชาภาษาไทย ควรเพิ่ม เรื่อง การเรียน เกี่ยวกับการใช้ ส่วนวน ภาษา ทักษะการพูด และไวยากรณ์
 - 3.3 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ควร มี อาจารย์ชาวต่างประเทศ มาสอนมากขึ้น เพื่อใหม่ทักษะในการฟัง-พูด
 - 3.4 หมวดวิชาสังคมศึกษา ควรให้นักศึกษาได้มีความรู้ เกี่ยวกับสภาพ ทางภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่
 - 3.5 หมวดวิชาจิตวิทยา ควร เพิ่ม การศึกษาสุขภาพจิต
 - 3.6 หมวดวิชาเลือก ควร เพิ่ม เติม วิชา การละเล่นสำหรับเด็ก ฆับริ่อง และดนตรีสำหรับเด็ก

ขอ เสนอแนะ เพื่อ เป็นการปรับปรุงโปรแกรมการฝึกสอนของคณะ ตามความเห็นของ อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน พอสรุปได้ดังนี้

ความเห็นของอาจารย์นิเทศก์

1. ควรให้ อาจารย์นิเทศก์ รับผิดชอบ นักศึกษาฝึกสอน ไม่เกิน 5 คน
2. ควร เพิ่ม อาจารย์นิเทศก์ ใหม่มากขึ้น
3. การแต่งตั้ง อาจารย์นิเทศก์ ควร คัด เลือก จากผู้มี ความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์
4. ไม่ควรให้ อาจารย์นิเทศก์ มี ชั่วโมงสอน หรือ งาน รับผิดชอบ มากเกินไป

ความเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง

1. ควร กวดขัน ควบคุม ภาพ การแต่งกายของนักศึกษาใหม่มากขึ้น
2. ควร เกรียมนักศึกษาใหม่ รวมทั้งใน กาน เนื้อหาวิชาที่สอน กลวิธีสอน การคุม ขึ้น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า และการปรับตัว
3. อาจารย์นิเทศก์ ควร มี มนุษยสัมพันธ์ กับ อาจารย์พี่เลี้ยง ใหม่กว่านี้

ความเห็นของนักศึกษาฝึกสอน

1. การส่งนักศึกษาไปฝึกสอนควรคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการที่โรงเรียนฝึกสอนจะรับไว้ได้ เพราะทำให้นักศึกษาไม่ได้อบรมตามวิชาที่เรียนมา
2. ควรให้นักศึกษาฝึกสอนไต่ถามดวงหนาวว่าจะต้องไปสอนโรงเรียนชั้นวิชาใด ก่อนเปิดภาคเรียน จะได้มีเวลาเตรียมตัว
3. ไม่ควรให้มีอาจารย์ที่เทศกหลายกลุ่ม ทำให้นักศึกษาฝึกสอนสับสน
4. ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่เทศกให้มากขึ้น
5. ควรมีการประสานงานกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์ที่เทศก และนักศึกษาฝึกสอน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผลใกล้เคียงกับการวิจัยของพี่ที่เคยวิจัยมาแล้วหลายท่าน คือ

1. ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่เทศกมีน้อยเกินไป นอกจากนั้นอาจารย์ที่เทศกยังมีงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาฝึกสอนได้อย่างเต็มที่ จึงควรเพิ่มอาจารย์ที่เทศกให้มากขึ้นพอเพียงกับจำนวนนักศึกษา ตรงกับการวิจัยของหลายท่าน คือ สุกจิตต์ หนูนงศ์ 1 สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์ 2 และ สาลิตีพิทย์ ศรีสุทธิ 3

1 สุกจิตต์ หนูนงศ์, เรื่อง เกม. หน้า 104.

2 สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์, เรื่อง เกม. หน้า 90.

3 สาลิตีพิทย์ ศรีสุทธิ, เรื่อง เกม. หน้า 114.

2. ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการสอนน้อยมาก คือส่วนใหญ่เคยทำการสอนมาแล้ว 1 - 5 ปี และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่เลี้ยงมาแล้ว โดยส่วนใหญ่เพียง 1 - 3 ปีเท่านั้น ตรงกับงานวิจัยของบุคคลอื่น ๆ ได้แก่ สุกจิตต์ หนูนักกี้⁴ พบว่า ครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยมาก คือ ทำการสอนระหว่าง 1 - 5 ปี มีถึงร้อยละ 31.68 และ สมพร สารีบุตร⁵ สำหรับ Dalton โดพมา ประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากสำหรับอาจารย์ที่เลี้ยง⁶

นอกจากนั้น Littlejohn โดพมาการวิจัย พบว่า "การคัดเลือกบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่เลี้ยงต้องพิจารณาเป็นพิเศษ โดยอาจดูจากความต้องการที่จะทำหน้าที่ร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนอย่างแท้จริง และดูจากความสำเร็จในการสอนของกรณี⁷ ดังนั้น จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะให้อาจารย์ใหม่หรือผู้ที่ไม่มีประสบการณ์มาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่เลี้ยงโดยทันที

3. ผลการวิจัย โดพมา อาจารย์ที่เลี้ยงต้องการให้ทางคณะช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การให้มีอุปกรณ์การสอน หรือการจัดอบรมการผลิตอุปกรณ์การสอน เนื่องจากโรงเรียนฝึกสอนขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ตรงกับงานวิจัยของบุคคลหลายท่าน คือ

4 สุกจิตต์ หนูนักกี้, เรื่องเดิม. หน้า 102

5 สมพร สารีบุตร, เรื่องเดิม. หน้า 89.

6 Robert E. Dalton, "A Comparative Appraisal of Supervising Teacher and Student Teacher Performance as an Evaluation Technique in Student Teaching Program." Dissertation Abstracts: Vol. 20 No. 3 (1959) PP. 890 - 891.

7 Walter L. Littlejohn, "The Relationship Between Certain Criteria Employed in the Selection of Supervising Teachers and Judgements of Student Teachers and College Supervisors." Dissertation Abstracts: Vol. 25. No. II (1966) PP. 1283 - 84 - A.

สุนา ไตลังคะ⁸ สุกจิตต์ หนูนักกี⁹ และ สาตีพิพย์ ศรีสุทธิ¹⁰ ว่า โรงเรียนฝึกสอนชาวคริสต์ในการฝึกสอนการสอน และอาจารย์ผู้เลี้ยงของการทำงานช่วยเหลือจากสถาบันฝึกหัดครู ทั้งในคานอุปการณการสอน หนังสือคนกว่า และการโคประสานงานกับอาจารย์นี้ เทศกได้มากขึ้น

4. ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้เลี้ยงของการทำงานมีส่วนร่วมในการวางโครงการฝึกสอนของคณะ ตรงกับงานวิจัยของ สุกจิตต์ หนูนักกี¹¹ และสุขุมาดย์ ชูวิวัฒนาวานิชย์¹² ถ้าหากอาจารย์ผู้เลี้ยงใดมีส่วนร่วมในการวางโปรแกรมการฝึกสอนของครูควยแล้ว จะทำให้อาจารย์ผู้เลี้ยงมีความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของกันยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น การที่อาจารย์ผู้เลี้ยงและอาจารย์นี้ เทศกในคอยมีมนุษยสัมพันธ์กัน ทำให้ขาดการประสานงานในการทำหน้าที่เทศการสอน ซึ่ง Calvert¹³ โคพบว่า อาจารย์นี้ เทศกและอาจารย์ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ไม่โคประสานงานกัน และในคอยมีมนุษยสัมพันธ์กัน

8 สุนา ไตลังคะ, เรื่องเดิม. หน้า 70.

9 สุกจิตต์ หนูนักกี, เรื่องเดิม. หน้า 104.

10 สาตีพิพย์ ศรีสุทธิ, เรื่องเดิม. หน้า 116.

11 สุกจิตต์ หนูนักกี, เรื่องเดิม. หน้า 103.

12 สุขุมาดย์ ชูวิวัฒนาวานิชย์, เรื่องเดิม. หน้า 91.

13 Calvert, Loc.cit.

สรุปผลการวิจัย

1. อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการนิเทศการฝึกสอนน้อยมาก เพียง 1 - 5 ปี
2. อาจารย์นิเทศ มีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาฝึกสอน
3. ปัญหาที่ประสบจากการคัดเลือกตัวนักศึกษาฝึกสอน คือ นักศึกษาฝึกสอนต้องการไปโรงเรียนฝึกสอนในกรม เพื่อนของตน ทำให้นักศึกษามีจำนวนชั่วโมงสอนวิชา เอก - โท ไม่ครบ ต้องไปสอนวิชาอื่นแทน
4. อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการสอนน้อยมาก เพียง 1 - 5 ปี และเคยเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงมาแล้ว เพียง 1 - 3 ปีเท่านั้น
5. อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีงานมากทำให้ไม่มีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาฝึกสอน
6. อาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาการฝึกสอน มีระดับมาก ใดก็ตามความสามารถในการสร้างขอทดสอบและการมีจำนวนชั่วโมงสอนวิชา เอก - โท ไม่ครบตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ปัญหาที่อาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นแย้งกันก็คือ อาจารย์นิเทศเห็นว่าความสามารถหรือความสนใจในการเตรียมการสอน เป็นปัญหามาก แต่นักศึกษาฝึกสอน เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย
7. ปัญหาที่อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาน้อย ใดก็ตาม ปัญหาการมีมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียน การรู้จักเก็บรักษากระดาษคำตอบ และความรับผิดชอบในการคุมสอบ เป็นต้น
8. เรื่องการคมนาคม เป็นปัญหาสำคัญทั้งอาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นตรงกันว่าทางคณะกรรมการควรวางยวความสะดวก เรื่องการจัดพาหนะรับ - ส่ง
9. โรงเรียนฝึกสอนขาดแคลนอุปกรณ์การสอนมาก ทางคณะกรรมการจัดบริการโสตทัศนศึกษาให้กับโรงเรียนฝึกสอนควย
10. อาจารย์นิเทศไปนิเทศการสอนน้อยมาก ทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยงก็พอ
11. อาจารย์พี่เลี้ยงใดให้ความเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนยังมีบุคลิกภาพและการแต่งกายไม่เหมาะสมกับการเป็นครูที่ดี

ขอเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้พบปัญหาต่าง ๆ หลายข้อ เกี่ยวกับการฝึกสอนของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ค้างนั้น เพื่อให้โปรแกรมการฝึกสอนของคณะใดคณดถึง ำนี้ ผู้วิจัยขอ เสนอแนะ เพื่อ เป็นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการฝึกสอน ค้างนี้

1. กานคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- 1.1 การค่าเนินงานการฝึกสอน ควรจัดทำในรูปคณะกรรมการ และให้ อาจารย์นิเทศก์บางกนไกรรับแคงตั้งให้ เป็นกรรมการฝึกสอนควย
- 1.2 ทางคณะควรจะได้ปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาวิชา โดยจัดให้นักศึกษา, ไคเรียนวิชาการมัธยมศึกษา การประถมศึกษา ปรำชฎาการศึกษา จิตวิทยาทางการศึกษา และการแนะแนว กานออกฝึกสอน เพราะวิชา เหล่านี้จะเป็นประโยชน์มากในการ เตรียมนักศึกษาออกฝึกสอน
- 1.3 ควรอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา ฝึกสอน เช่น บริการรถรับ – ส่ง ให้อาจารย์นิเทศก์เบิกค่าพาหนะ หรือ คานำมันรถที่ใช้ในการนิเทศการสอนได้ ให้อาจารย์นิเทศก์มีงาน รับผิดชอบน้อยลง
- 1.4 หองสมุดและหองโศคทัศน์ศึกษา ควรจัดบริการสำหรับนักศึกษาฝึกสอน เป็นพิเศษ จัดใหม่ศูนย์วัสดุอุปกรณ์การสอนวิชาต่าง ๆ สำหรับให้นักศึกษา ฝึกสอนได้ชวยืมไปใช้ ในขณะออกฝึกสอน
- 1.5 ควรจัดอาจารย์นิเทศก์ตามสายวิชาที่เรียนมา และมอบนักศึกษาฝึกสอน ใคอยู่ในความมคแ่งของอาจารย์นิเทศก์โดย เฉพาะแต่ละทาน
- 1.6 สำหรับวิชาวิธีสอนต่าง ๆ นั้นควร เพิ่มทางกานการปฏิบัติใหม่มากขึ้น
- 1.7 ควรจัดการสัมมนานักศึกษาฝึกสอนทันที หลังการฝึกสอนทุกครั้ง และควร จัดคางแยกแ่กจากวิชาการมัธยมศึกษา ควรจัดสัมมนานักศึกษาฝึกสอน ทั้งสาขามัธยมศึกษา และประถมศึกษา ขอมลที่ได้จากการสัมมนาก็การที่ ทางคณะจะได้ นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในป้ต่อไปควย

- 1.8 ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนฝึกสอนทั้งในกานวิชาการ เช่น บริการห้องสมุด และบริการคานอุปกรณ์การสอน เป็นต้น
 - 1.9 จัดให้มีการอบรม การนิเทศการสอน ใ้แก่อาจารย์พี่เลี้ยงที่ยังไม่เคยทำหน้าที่นี้มาก่อน
2. คานอาจารย์นิเทศก์
 - 2.1 อาจารย์นิเทศก์ไม่ควรมีจำนวนชั่วโมงสอนมากจนเกินไปนัก เพื่อจะได้ไม่เหน็ดเหนื่อยจนเกินไป และทำหน้าที่การนิเทศการสอนได้เต็มที่
 - 2.2 อาจารย์นิเทศก์ควร เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ และมีบุคลิกภาพเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.3 ควรมีอาจารย์นิเทศก์เพิ่มขึ้นให้พอ เพียงกับจำนวนนักศึกษาฝึกสอน
 - 2.4 ควรมีการตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์ด้วยกัน เกี่ยวกับการนิเทศการสอนของนักศึกษา ทั้งคานวิธีสอนทั่วไป วิธีสอนวิชาเฉพาะ สอดคล้อง-ศึกษา จิตวิทยา และการวัดและประเมินผล
 - 2.5 ควรมีการประชุมสัมมนานักศึกษาระหว่างนิเทศการสอน เพื่อจะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ นักศึกษาฝึกสอนที่มีปัญหา
 - 2.6 ควรมีการประสานงานกับอาจารย์พี่เลี้ยงให้มากกว่านี้ เพื่ออาจารย์พี่เลี้ยงจะได้เข้าใจและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอนได้เต็มที่
 3. คานโรงเรียนฝึกสอน
 - 3.1 อาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอนควรให้ความร่วมมือช่วยเหลืออาจารย์นิเทศก์ในการให้คำแนะนำนักศึกษาฝึกสอนในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการ เป็นครูที่ดี
 - 3.2 ควรให้อาจารย์พี่เลี้ยงเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาในเรื่องการฝึกสอนอยู่ตลอดเวลา
 - 3.3 ทางโรงเรียนฝึกสอนควรไปอธิบายแนวทางการฝึกสอนในโครงการฝึกสอนของคณะ ใ้หาอาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอนได้เข้าใจอย่างแท้จริง

- 3.4 ทางโรงเรียนฝึกสอนควรอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนฝึกสอนให้แก่นักศึกษาฝึกสอน
- 3.5 ทางโรงเรียนฝึกสอนควรจัดหาอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดูแลช่วยเหลือแนะนำนักศึกษาฝึกสอน
4. คานอาจารย์พี่เลี้ยง
 - 4.1 อาจารย์พี่เลี้ยงควรเอาใจใส่ดูแลการสอนของนักศึกษาฝึกสอนให้มากขึ้น
 - 4.2 ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนค้นหาทฤษฎีใหม่ ๆ ที่เรียนมาทดลองใช้
 - 4.3 ควรพยายามเข้าใจโครงการฝึกสอนของคณะและตระหนักถึงความสำคัญของคนต่อโครงการนี้
5. คานนักศึกษาฝึกสอน
 - 5.1 ควรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู
 - 5.2 เอาใจใส่ขยันขันแข็งต่อการสอน การเตรียมการสอน และการปฏิบัติ การสอนคานต่าง ๆ
 - 5.3 ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนฝึกสอน เช่น การแต่งกาย และบุคลิกภาพ
 - 5.4 รู้จักรักขานมนุษย์สัมพันธ์กับอาจารย์ทุกคนในโรงเรียนฝึกสอน
 - 5.5 ควรศึกษาท่องฉินที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่ ให้มากเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
 - 5.6 ควรยอมรับว่าอาจารย์พี่เลี้ยงจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการฝึกสอนได้

ขอเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในสาขาประถมศึกษาคาน
2. ควรมีการวิจัยปัญหาการนิเทศการฝึกสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร